

Zahava Szász Stessel: Hóvirágok

Az auschwitzi haláltáborból tovább szállítottak megpróbáltatásait meséli el Zahava Szász Stessel Hóvirágok – magyar zsidó nők Markkleebergben, egy repülőgépgyárban című, nemrég magyarul is kiadott kötete.

A csaknem ötszáz oldalas könyv levéltári dokumentumokkal alátámasztott, tudományos önéletrajzi írás, amely a Junkers repülőgépgyárban dolgozó mintegy 1300 magyar zsidó nő történetét dolgozza fel. A magyar nők 1944 augusztusa és 1945 kora tavasza között dolgoztak a gyárban, szenvedéseik 1945 áprilisában, a tábor kiürítésével sem értek véget, mert halálmenetben viték őket tovább, amelyből néhányuknak sikerült megszökniük. Zahava Szász Stessel, lánykori nevén Szász Katalinnak két éve jelent meg magyarul első könyve Bor és tövisek Tokaj-Hegyalján címmel, amely szülővárosa, Abaújszántó zsidó közösségének életét dolgozta fel. A most megjelent kötet a deportált magyar nők életét, hétköznapjait mutatja be. A Brooklynban élő szerző dokumentumok felhasználásával készített interjúkat a túlélőkkel, a mellékletben összegyűjtötte azoknak a sorsársaknak a nevét, akikkel együtt raboskodott és dolgozott a gyárban. Toronyi Zsuzsanna, a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár igazgatója a kötetről elmondta: a történet szereplői – miközben átélték a szörnyű eseményeket – nem voltak tudtában annak, hogy valójában mi zajlott Auschwitzban. Emiatt nem kellett szembesülniük azzal a ténnyel, hogy közvetlen családtagjaik miként veszítették el az életüket.

Tematikus csoportokra bontva avatja be a szerző az olvasót az élet apró dolgaiba, többek között abba, hogy miként veszítették el időérzéküket.

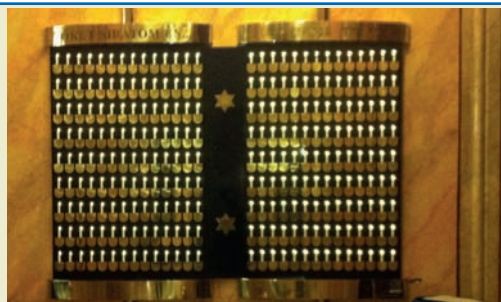
Elmeséli, hogyan éltek túl a kegyetlenségeket, miként maradtak nők, hogyan éltek meg azt, hogy hónapokon keresztül ugyanabban a ruhában

voltak, mert nem lehetett kimosni. A szerző a budapesti könyvbemutató alkalmából Skype-on arról beszélt, hogy a könyv címe mindazt a jót és kedvességet jelenti, amelyeket nem várt a szörnyűségek során. „Ezek a virágok tartották bennem a lelket” – hangsúlyozta, hozzátéve, hogy a szülei emlékére és dédunokái számára is született meg a könyv. Zahava Szász Stessel 1930-ban született Abaújszántón, a szerzőt családjával – szüleivel, nagyszüleiével és húgával – 1944 áprilisában deportálták. Előbb Kassára, majd Auschwitzba került, ahol – miután elválasztották családjától – négy hónapig volt. Onnan Bergen-Belsenbe, majd Lipcse mellé, a ma húszezer lakost számláló Markkleebergbe szállították, hogy a Junkers repülőgépgyárban dolgozzon. A munkatábor 1944. augusztus végétől 1945. április közepéig működött. A tábor kiürítése után halálmenetben hajtották őket, és ennek borzalma felülmúlt minden addigi szenvedést. Miután túlélte a halálmenetet, Szász Katalin visszatért Magyarországra, de 1946-ban húgával együtt elhagyta az országot. Izraelben élt egy darabig, majd a férjével Amerikában telepedett le. Szász Katalin ötvenegy évvel a háború után, 1996-ban egy németországi tanárnő levelének hatására kezdett el kutatni a túlélők után, majd megírta a történetet.

Jahrzeit- napok a falnál

A Dohány utcai Zsinagógában a fekete gránitból készült Jahrzeit-falon a kis névtáblák alatti gyertyák évente öt alkalommal gyulladnak fel, s emlékeztetnek elhunyt hozzátartozóinkra, ismerősünkre. A négy Mázkir napon, vagyis Jajm Kippur, Smini Áceresz, Pészach 8. és Sovuajsz 2. napján és haláluk héber naptár szerinti évfordulóján – az előző estétől – világítanak szeretteinkért a gyertyák. A Jahrzeitnapon a reggeli i. ténisztelet után a közösség átmegy a falhoz és Káddist mond az elhunytért. Lapunkban továbbra is közreadjuk, hogy elhunyt szeretteiknek mikor van a Jahrzeitje.

Krebsz Dezső	május 1.	Reichental Jakab	május 6.	Steiner Alfréd	május 16.	Csillag család	május 24.
Dr. Csillag Gábor Sándor	május 1.	Rose Neumann	május 7.	Dr. Seifert Géza	május 17.	Dévényi Andrásné	május 26.
Winter Lászlóné	május 1.	Deutsch Miklós	május 9.	Dr. Frank Endréné	május 18.	Weisz József	május 28.
Révész Emilia	május 2.	Krebsz Dezsőné	május 10.	Weisz Sámuelné	május 19.	Biksz Jánosné	május 31.
Dr. Hajdú Árpád	május 5.	Szűsz János	május 15.	Reitmann Gizella	május 23.		

Főbbink, dr. Frölich Róbert válasza Gerő Andrásnak (2. oldal)

Várkonyi Tibor és Dési János írása (5. és 8. oldal)

Szoboravatás a Dohány előtt

(7. oldal)

Fotó: Vámos Róbert

Dr. Frölich Róbert rovata

Gerő András hétfőn megjelent cikkében sok fontos és érdekes gondolatot vetett fel: azon lehetne polemizálni, hogy az installáció részét képező fényképek, illetve képmások szobornak minősülnek-e vagy sem. Messzire vezetne minden érvet és ellenérvet felsorakoztatni, tekintve, hogy például lubavicsi körökben szinte elengedhetetlen tartozéka a szobának a rebbe fényképe, vagy a marokkói zsidó körökben is megtalálható Baba Sali képe a falon. Lehet továbbá az installáció színvonaláról is elmélkedni, ez azonban legalább annyira szubjektív, mint bármely más művészeti alkotás megítélése. Engem – rabbiként – azonban az a felvetése gondolkoztatott el, hogy a kikeresztelkedett zsidó hogyan és miként minősül zsidónak.

A külvilág válasza a cikkben említett személyek sorsán keresztül egyértelmű. Zsidó az, akit annak minősítenek. A halácha, a zsidó vallási jog azonban nem egyszerűsíti le a választ. Mint azt Gerő András is leírja, más-más a hozzáállás e kérdéskörhöz a különböző zsidó irányzatokban. Egy-két autentikus forrás figyelembevételével megkísérlek e kérdésre neológ rabbiként egyfajta választ adni. Tudnunk kell azt, hogy egy felmerülő vallási kérdésben az irányadó mindig a Tóra, s az erre épülő hagyomány láncolata, s a válasznak megnyugtató módon kell a korábbi rabbinikus irodalmi alkotásokat vagy álláspontokat egymás mellé rendezve konklúzióra jutnia. Elsőként azt vizsgálom meg, hogy vajon a kikeresztelkedés, a zsidó vallás elhagyása elismert lépés-e a halácha szerint. A hitehagyottakat

Válasz Gerő Andrásnak

Ezúttal nem a szokásos módon foglalkozunk a vallással. Gerő András, „Tíz zsidó?” címmel írt véleményt a Szombat honlapján a Mazsihisz 1 %-os kampányát elindító szabadtéri kiállításról. /Az installációkról a 7. oldalon bővebben./ Alább pedig főrabbink, dr. Frölich Róbert választát olvashatják.

különféle néven említi a rabbinikus irodalom: Minim, Ápikorszim, Mumár, Mesumád, esetleg Kofér báikár (bátorá). Közös vonásuk, hogy mind elhagyja a hitét a zsidó vallás egyes alapvető tételeiben, vagy akár mindben. Ebből kiviláglik, hogy már a korai időkben is voltak zsidóságukat megtagadók, s ezeket igen szigorúan kezelte a

Rabbi Ávráhám ben Dávid ehhez hozzáteszi, hogy ha gyakorolja is a másik hitet, akkor mineusnak minősül. Kimondható tehát, hogy a vallás elhagyása a halácha szerint ismert és elismert, megfelelő konzekvenciákkal járt és jár. Második lépésben meg kell vizsgálnom, hogy a Soá alatti kitéréseket hogy bírálja el a halácha.

zsidó jog. Míg a nem-zsidók áldozatait elfogadták a papok a Szentélyben, az eltévelyedettekét nem. Nem vehettek részt vallási jogi eljárásokban, és nem gyászolták őket meg zsidó szokás szerint. Maimonides Misne Torá c. műve Hilchot tsuvá traktátus 3. fejezet 8. haláchájában így fogalmaz: kofér az, aki azt mondja, hogy I.ten felváltotta a micvékat más micvákkal. Ez, ha nem is expressis verbis, de kimondja, hogy az, aki az Újszövetséget ideológiai alapon elfogadja, zsidó szempontból hitehagyott. Ugyanezen fejezet 9. haláchájában kimondja, hogy mumár az, aki üldöztetés idején elhagyja a zsidó hitet, és más hitre tér. Ez esetben az egész Tórát hagyja oda az illető.

még életveszély idején sem szabad a zsidónak más vallásúnak mondania magát. Ezen a tilalmon enyhít Rabbi Jicchák Herzog Héchal Jicchák c. műve Even Háezer traktátus II. kötet 88. fejezetében, majd pedig Moshe Feinstein Igrot Moshe c. műve Jore Déa traktátus II. kötet 129. fejezetében. Moshe Feinstein Maimonidesre hivatkozva (Misne Torá, Hilchot Jöszodé HáTorá 5. fejezet 4. halácha) kifejti, hogy az életveszély esetén, kényszerből történő vallásváltás nem jár büntetéssel. Ez a döntvény egyébként kifejezetten egy, a Soá alatt kikeresztelkedésre kényszerült nő kapcsán született. Fentiek szerint a zsidó vallás éles különbséget tesz a meggyőződésből és a kényszerből kitérték között. Nem vitatom Gerő András azon állítását, hogy az általa felsoroltak nem kényszerből tértek ki. Ugyanakkor a fentiek rávilágítanak, hogy a kitérték a zsidó vallásból tértek ki, azt hagyták oda, nem pedig a zsidó gyökereket vágták el. A halácha szerint a kitért „csupán” a vallását veszti el, a vallási jogait vonják meg tőle, de zsidó mivolta nem kérdőjeleződik meg. Bármit tesz is, Izrael gyermeke marad, aki annak született. Menasse Klein Misne Haláchot c. műve IV. kötet 162. fejezetében így ír: “aki zsidó testbe született, az bármit tesz, a teste zsidó marad”.

I M A R E N D

Hétköznap: 7.³⁰-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja - március 29-i óraátállítást követően - 18.⁰⁰ óra, helyszín a Talmud-Tórában.

Az esti ima előtt fél órával sakkal, kártyával, kávéval és teával várjuk híveinket!

Péntek esti ima: 18.⁰⁰-kor a Dohány Templomban.

Szombat reggeli ima a Dohány Templomban: Sachrisz: 9.³⁰
Tóraolvasás: 10.⁰⁰ Muszáf ima: kb. 10.⁴⁵

Vasárnap reggeli ima: 8.⁰⁰-kor, esti ima: 18.⁰⁰-kor, mindkettő a Talmud Tórában.

A péntek esti kiddust, illetve a szombat délutáni sálesüdeszt szintén a Talmud-Tórában tartjuk.

Sálesüdeszek kezdete a következő hetekben:

április 25.	18. ⁰⁰	május 9.	18. ⁰⁰	május 23.	18. ⁰⁰
május 2.	18. ⁰⁰	május 16.	18. ⁰⁰		

Egy Új Világ felé - Eugene Van Mieghem és a Red Star Line zsidó emigránsai

„Egy Új Világ felé: Eugene Van Mieghem és a Red Star Line zsidó emigránsai” címmel nyílt meg tegnap (23-án) és július 3-ig látható a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár új időszaki kiállítása, amely képzőművészeti és történeti kiállítás is egyben. Témája a közép- és kelet-európai zsidóság kivándorlásának története 1873 és 1934 között. A Belgiumban alapított Red Star Line hajóársaság járatain több mint 2,5 milliónyi ember menekült Antwerpenen keresztül New York-ba, hogy a szabadság földjén kezdjen új életet. A kiállítás alapanyagát az antwerpeni Van Mieghem Alapítvány és Múzeum képzőművészeti és tárgyi gyűjteménye nyújtja. Az időszaki kiállítást a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár három kiállítótermében nézhetik meg.

A korabeli fotókat, képeslapokat, kiadványokat bemutató kiállítás során a látogatók az első teremben megismerkedhetnek a Red Star Line hajózási társaság működésének történetével, a kelet- és közép-európai, zömében zsidó lakosság Amerikába történő vándorlásának gazdasági, társadalmi és történelmi okaival és háttértörténetével, az utazás módjaival és körülményeivel, valamint az Új Világban őket váró lehetőségekkel.

A kiállítás képzőművészeti részében (második terem) az „Antwerpen krónikásként” emlegetett festő és grafikus Eugene Van Mieghem (1875-1930) kivándorlást megörökítő szénrajzait, pasztell és olajképeit tekinthetik meg az érdeklődők. A kikötőben dolgozó Van Mieghem a Red Star Line hajóinak indulására váró, többségében Kelet-Európából érkezett zsidó menekülteket mély empátiával és méltósággal ábrázolta

egyéni realista látásmódban. A kikötő, a rakpart és a dokkok Van Mieghem természetes környezetét alkották már kora gyermekkorától fogva. A művész életéről az érdeklődők rövid videofilmet is megtekinthetnek a kiállítás harmadik termében. A Magyar Zsidó Múzeum és Levéltára kiállításához múzeumpedagógiai programcsomagot készített, és rendszeres tárlatvezetést is tervez. A kiállítás megnyitóját követő napon (ma) speciális tárlatvezetést tartott az érdeklődőknek Erwin Joos, a Van Mieghem Múzeum és Alapítvány igazgatója. A kiállítást először Magyarországon rendezik meg, majd több, európai nagyvárosban is bemutattják a hazánkban kiállított anyagokat.

A kiállítás kurátora: Pusztaszeri Katalin.

Nyitva tartás
Vasárnaptól csütörtökig: 10-18 óráig
Pénteken: 10:00 – 16:30-ig
Szombat: ZÁRVA.
A pénztár mindig fél órával korábban zár!
Bővebben a www.milev.hu oldalon (látogatás - nyitva tartás/jegyárak).

Robbie Williams a Szigeten

Európa legjobb fesztiválja, a Sziget „Mínusz Egyedik” napján, azaz augusztus 10-én a világ egyik legmenőbb popsztárja, Robbie Williams lép színpadra az Óbudai szigeten. A brit fenegyerek a Let Me Entertain You címre keresztelt turnéjával érkezik a Szigetre. Robbie Williams, aki eddigi turnéin rendszeresen stadionokat töltött meg, most néhány fesztiválkoncertet is bevállalt, így a Sziget közönsége az elsők közt élvezheti a legnagyobb RW slágereket egy speciális hangulatú közegben. Talán Robbie is hallotta, hogy a Sziget Európa legjobb nagyfesztiválja és erről nem szabad lemaradni. Egy biztos, augusztus 10-én a Sziget Fesztiválköztsárság idei „Mínusz Egyedik” napján a Szabadság Szigetének központi Nagyszínpadán lép fel a világ pop-szcénájának egyik legnagyobb sztárja.
– Nem könnyű eleget tenni a Sziget változatos zenei ízlésű közönségének, vagy a hazai és a nemzetközi közízlés közti különbségeket áthidalni, de azt kijelenthetjük, Robbie Williams egyaránt megasztár az itthoni és külföldi közönség szemében is – mondta Gerendai Károly, főszerző. Robbie-nak eddigi szülő karriere során összesen 11 nagylemeze jelent meg, az ezekhez kapcsolódó turnéival szépen fokozatosan az egész világot meghódította, nem mellékesen 17 BRIT Awards-ot is bezsebelve. 2006-ban – a mai napig rekordnak számító – 1,6 millió jegyet sikerült eladnia mindössze egy nap alatt, ő nevéhez fűződik a legnagyobb létszámú szabadtéri koncert is: három este alatt összesen 375 000 néző látta Knebworth-ben. Miután vélhetően rengeteg hetijegyes is érkezik majd, 25.000 napijegyet adnak ki a „Mínusz Egyedik” napra. Mi több, további koncerteket is ígérnek aznapra a szervezők.

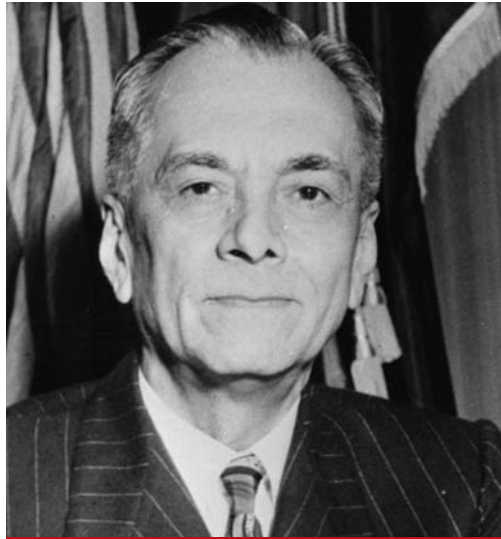
Az első 10 ezer, „early bird” áron meghirdetett jegy egy hét alatt fogyott el. De a normál árú (20.000 forintos) belépőket is viszik becsülettel. A folytatásban is szokás szerint, egy nagy, színes zenecsokorral várja a látogatókat a Sziget Fesztiválköztsárság. Műfajok végtelen sora: dance-es, math rockos indie, new wave/poszt-punk, pop-soul, hard rock, autentikus dancehall-reggae, soul-funk-r’n’b, kelta punk-rock stb. De mindezekről majd következő számainkban olvashatnak. Jegyinfó itt: www.sziget.hu/fesztival/jegy/jegyek

Ázsia ismeretlen zsidómentői

Az európai zsidómentők neveit szerte a világon ismerik. De ki hallott a következőkről: Csiune Szugihara, vagy Manuel Quezon? Pedig nekik is több ezren köszönhetik életüket.

Lotte Hershfield hétéves volt, amikor minden megváltozott. A padokon ilyen feliratokkal találkozott: „Kutyáknak és zsidóknak tilos!” Nem járhatott állami iskolába. A náci kutyákkal ütöttek rajta családján, könyveiket elégették. Így igyekeztek minél távolabb jutni a náciaktól – a Fülöp-szigetek távolinak tűnt. Főként Ausztriából és Németországból költöztek bő ezren 1937 és 1941 között az ázsiai országba. Nem sejthették, hogy ott sem lesznek biztonságban.

Manuel Quezon a Fülöp-szigetek első elnöke

Menekülés jó messzire

A zsidók történetének kevésbé ismert fejezete ez, amely meghihlette a Fülöp-szigeteki dokumentumfilmeket. „Sok történetet ismerünk, de ha megnézzük mi is zajlott Ázsiában, találunk érdekességet és meglepő dolgokat”- mondta Michelle Ephraim, akinek apja 1939-ben menekült az ázsiai országba. A „Nyitott ajtók: zsidómentés a Fülöp-szigeteken” című filmben zsidó menekültek és leszármazottaik nyilatkoznak tapasztalataikról. Manuel Quezon a Fülöp-szigetek első elnöke aggodalommal figyelte az európai zsidók sorsának alakulását az 1930-as években. Pókerezés

közben a férfiak stratégiát dolgoztak ki, hogyan védjék a zsidókat az országban. A Fülöp-szigetek akkoriban amerikai felügyelet alatt állt, így nem tudták mindenkinek biztosítani a szükséges állami támogatást. A menekültügyi bizottság magasan képzett szakembereket, orvosokat, technikusokat és könyvelőket keresett. Az 1938-as menekültáradatban rabbik, orvosok, vegyészek, sőt Herbert Zipper személyében egy karmester érkezett az országba, aki túlélte koncentrációs tábor, később a manilai szimfonikusok alapítója lett. Quezon elnök törekvése, hogy 10 ezer zsidót telepít egy déli szigetre megghiúsult, amikor a háború elérte a Fülöp-szigetek partjait.

Új otthon a trópusokon

– Az európai zsidók, akik az ázsiai országba érkeztek, egyfajta kulturális sokkot éltek átmondta Hershfield. – A páratartalom magas volt, a hőség elviselhetetlen, a szűnyogok óriásiak. De a sok fiatal zsidó kalandnak tekintette a szigetet. A gyerekek fára másztak, úsztak az öbölben, és filippínó dalokat tanultak. A szülőknek más tapasztalataik voltak. Nyugatiasak maradtak és a többi bevándorló közelében érezték jól magukat. Nagy részük zsúfolt közösségi házban élt. Más volt az életük, mint azelőtt Németországban, ugyanakkor tudták gyakorolni a vállasukat, miközben integrálódtak és vállalkozni kezdtek.

Élet a japán megszállás alatt

Hershfield életének ez az idillinek tetsző szakasza akkor ért véget, mikor a háború elérte a térséget.1941-ben a japánok elfoglalták a Fülöp-szigeteket. Meglepő módon a menekülteket jobban kezelték, mint a filippínók. Ironikus, de a német útlevél és rajta a horogkereszt a védelmet jelentette. Úgy tekintették őket, mint szövetségeseket. A japánok a brit és amerikai lakosokat táborokban helyezték el. A filippínó és amerikai katonákat arra kényszerítették, meneteljenek a 65 mérföldre lévő hírhedt Bataan táborba, ahol 10 ezer fogoly halt meg. Amikor a szövetséges erők támadták Fülöp-szi-

geteket, naponta bombáztak. A családok az óvóhelyekre menekültek. Mivel a japánok kezdték elveszíteni Manilát, a császári csapatok brutális módon vágtak vissza. Nemi erőszak, kínzások, kivégzések következtek. A zsidókat, zsidóságuk miatt, azonban a japánok sosem üldözték. A kis közösség szinte teljes egészében megmenekült. Volt japán, aki mentette is az üldözött zsidókat.

Japán diplomata, aki 6000 zsidó életét mentette meg

Csiune Szugihara japán diplomata

Csiune Szugihara japán diplomatának köszönhető, hogy 6000 zsidó megszökhett a náci által megszállt területekről. Nélküle sok kiváló ember nem élné. Örökségét az általa megmentett kiváló orvosok, bankárok, ügyvédek, írók, politikusok alkotják. Szugihara több ezer vízumot adott ki 1940. július 31-től augusztus 28-ig. Feleségével minden éjjel beutazási papírokat gyártott. Amikor a japán kormány bezárta a konzulátust, Szugihara a hazafelé tartó vonatról osztogatta a vízumokat a nyitott ablakon át, végül odaadta a megmaradt okmányokat a menekülteknek, hogy folytassák a munkát.

Megkésétt köszönet

Szugihara Prágába került, ahol 1941 és 1942 között dogozott, majd Bukarestbe, ahol 42-44-ig tevékenykedett. Amikor a szovjetek megszállták Romániát, őt és családját fogolytáborba vitték 18 hónapra. 1946-ben térhetett vissza Japánba, egy évvel később arra kérték, mondjon le tisztességéről. Bár sosem beszélt a vízumokról, később egy túlélő, aki izraeli diplomata lett, 1968-ben felvette vele a kapcsolatot. Több mint 100 ezerre becsülik a Szugihara által megmentettek leszármazottait.

(forrás: <http://www.globoport.hu> – Németh Dávid cikke alapján)

Elhunyt Elio Toaff volt római főrabbi

Alig tíz nappal századik születésnapja előtt, április 19-én Rómában elhunyt Elio Toaff nyugalmazott római főrabbi. A római zsinagóga már aznap este teljesen megtelt gyászoló tömeggel. Zsidók és nem zsidók is tiszteletüket tették a római zsidó közösséget fél évszázadon át vezető Toaff emléke előtt. Szülővárosában, az északnyugat-olaszországi Livornóban temették el hétfőn.

– A történelem egyik óriása távozott – nyilatkozott Riccardo Pacifici, a római zsidó közösség elnöke. Elio Toaff halálhírére Matteo Renzi olasz miniszterelnök is tiszteletét tette a római zsinagógában, ahol több százán gyűltek össze a volt főrabbi emlékére tartott imádságon.

Az 1915-ben született Elio Toaff az egykori livornói főrabbi fia volt. A pisai egyetemre járt, ahol 1938-ban doktorált, majd a következő években a rabbiképző intézet hallgatója volt. Ancona város rabbija lett, itt 1941 és 1943 között szolgált. A náci erőszak idején megtiltotta kö-

zössége tagjainak, hogy jom kippur ünnepén zsinagógába menjenek. Ezzel sokakat mentett meg az elhurcolástól, mert a lesben álló német katonák a zsinagógába tartókat akarták elfogni. Családjával Versiliába költözött, megváltoztatott személyi okmányokkal. Részt vett a nácikkal szembeni ellenállásban, harcolt a hegyekben. Egy olaszországi partizáncsapat tagjaként a németek elfogták, de sikerült elmenekülnie. A háború után Velence rabbija volt 1946 és 1951 között. Ebben az időszakban filológiai tanulmányokat folytatott a velencei Ca’ Foscari Egyetemen. 1951-ben nevezték ki Róma főabbijává. Hivataláról 2001-ben, 86 éves korában mondott le a fiatalabbak javára. A második világháború után Velence, majd 1951-től Róma főrab-

bija volt. Ötven évig vezette a római zsidó közösséget. 2001-ben vonult vissza és kapta meg a tiszteletbeli főrabbi címet. Elio Toaff neve II. János Pálnak a római zsinagógában 1986-ban tett látogatásához is kapcsolódik. A lengyel pápa volt az első katolikus egyházfő, aki a római zsinagógába látogatott. Mint főrabbi, Elio Toaff fogadta II. János Pált, akinek akkor elmondott beszéde két szempontból is emlékezetes maradt: elítélte az antiszemitizmust, továbbá bátorította a zsidók, „az idősebb testvérek” és a keresztények közötti párbeszédet. Tíz évvel később, 1996. április 15-én pedig Toaff főrabbi látogatott el hozzá, a Vatikánba. Halálhíréről értesülve Ferenc pápa is azonnal részvétáviratot küldött. (forrás:MTI)

Kevesebb, mint száz nap!

A visszaszámlálás folytatódik: már száz nap sincs, és július 27-én kezdődik az augusztus 5-ig tartó Maccabi Eb, Berlinben. /Lapunk megjelenésének napjától egészen pontosan 95 napot kell még várni./ Jelenleg úgy néz ki, a magyar Maccabi csapat hatvan fős delegációval, ötven sportolóval vesz részt a viadalon. A mieink a következő sportágakban állnak rajthoz: Csapat: junior férfi futsal, férfi vízilabda, férfi futsal. Egyéni: asztalitenisz, golf, lovaglás, lövészet, tenisz, triatlón, vívás (férfi, női).

A da Vinci-tánc

A hadiiparban használt robotrepülő, Leonardo da Vinci életművének legismertebb festményei, több tucat táncos egy színpadon, mindez a modern kor zenéjével aláfestve. Az ExperiDance Én, Leonardo című táncjátéka a megszokottnál is extravagánsabb látványvilággal készül, s az idén 15 éves táncársulat legizgalmasabb produkciójának ígérkezik. Az érdeklődés hatalmas: az első két – áprilisi – előadásra (az ősbemutatóra és a premierre) nagyon hamar elfogytak a jegyek.

Leonardo összes híres festménye, a Mona Lisától Az anghiari csatán keresztül egészen a Sziklás Madonnáig, feltűnik majd az idén 15 éves ExperiDance táncársulat 15. előadásában, az Én, Leonardo című táncjátékban. „Leonardo festményeire erősen építünk majd. Az összes híres kompozíciója kiváló alapot ad egy erős színpadképhez” – meséli a darab koreográfusa, Román Sándor. A rendkívül izgalmasnak ígérkező produkció nem kisebb feladatot vállalt, mint da Vinci legendákkal és összeesküvés-elméletekkel sűrűn átszőtt életművének bemutatása, kiemelve a reneszánsz mester életútjának legrejtélyesebb epizódjait is, mindezt frissítően modern stílusban. „A modern látásmódnak megfelelően mai zenékre fogunk táncolni” – mondja a darab koreográfusa. Így kerül például színpadra a ma még javarészt a hadiiparban használt robotrepülő, a drón, mely a darabban a - festő-polihisztert is nagyon foglalkoztató - repülés technológiáját láttatja majd Leonardo szemével.

A díszlet dinamikus, vibráló, nonfiguratív mintái a mester személyes poklát, az alkotás káoszát jelenítik meg. Ezek a színek a darab végére kivilágosodnak, ahogy a mester halad a megnyugvás felé. A darab központi eleme Leonardo Az utolsó vacsora című képének életnagyságú másolata lesz, de ahogy Román Sándor elmondta „Sokat játszunk majd a Vitruvius-tanulmánnyal is a koreográfiákban, és azt is megpróbáljuk megfejteni, ki volt a Mona Lisa modellje”.

A darab két főszereplője a fiatal és az idős Leonardo. A fiatal igazi karrierrista, aki főúri udvarokban hajszolja a jólétet és elismerést, miközben tehetsége félig befejezett műveivel együtt porosodik. Az idős Leonardo ennek az életstílusnak tart tükröt. Az idős mestert az ExperiDance egyik alapítója és nagy visszatérője, Boda János táncművész alakítja.

Információ és online jegyvásárlás: www.experidance.hu

Előadások:			
2015. május 24,	15.00	2015. június 14,	19.00
2015. május 24,	19.00	2015. július 23,	19.00
2015. június 14,	15.00	2015. augusztus 11,	19.00

Pesti Sólet | a Dohány utcai körzet havilapja | 2015. április 24.| 5775. Ijjár 5.

Pesti Sólet menü a Laky Konyha receptjei alapján Gombaleves gerslivel

Hozzávalók: 10 dkg gersli, 50 dkg csiperkegomba, 3 db sárgarépa, 1 db vöröshagyma, 2 db fokhagyma, 2 teáskanál ételízesítő (sómentes), 1 teáskanál majoranna, 1 teáskanál vágott petrezselyem só (természetes, nem finomított) bors, 2-3 evőkanál olívaolaj (extra szűz)

Elkészítés: Megtisztítjuk a zöldségeket, apróra szeljük a vöröshagymát, a fokhagymát, a gombát és a sárgarépát. Az olívaolajon üvegesre pároljuk a vöröshagymát - adjunk hozzá csipet sót, így könnyebben kiengedi a zamatát és a levét. Szórjuk rá a fokhagymát, a felszelt gombát, a sárgarépát és a gerslit. Sóval, borssal, ételízesítővel ízesítjük és öntsük fel annyi (tisztított) vízzel, hogy bőségesen ellepje. Főzzük addig a levest, amíg a gersli megpuhul, szórjuk meg majorannával és petrezselyemmel, végül még egyszer forraljuk össze.

Hagymás csirkemáj új köntösben

Hozzávalók: 50 dkg pulykamell, 25 dkg apróra vágott csirkemáj, 2 db tojássárgája, 1 vöröshagyma, 1 evőkanál liszt, só, őrölt bors, majoránna, olaj.

Elkészítés: A csirkemájat hagymás olajon megpirítjuk, fűszerezzük, majd megszórjuk liszttel, és 1 deci vízzel felengedjük. Ha kihűlt, ledaráljuk, és a 2 tojássárgájával összedolgozzuk. A pulykamellet vékony szeletekre vágjuk, kiverjük, majd rákenjük a májat. Egyenként felgöngyöljük, fogvájóval megtűzzük, és olajozott alufóliába csavarjuk. Előmelegített sütőben 35 perc alatt jól megpuhul. Előre is elkészíthetjük, sütőben könnyen megmelegíthető. Margarinon párolt zöldséggel tálaljuk.

Rántott banán

Hozzávalók: 6 banán, 3 ek méz, 1 ek citromlé, 2 ek olaj vagy vaj, 4 ek finomliszt, 1 csomag vaníliás cukor, 3 ek zsemlemorzsa, 1 ek szezám-mag, 2 tojás

Elkészítés: Szeleteljük fel a banánokat ujjnyi vastagra, majd locsoljuk meg a citromlével és a mézzel. A zsemlemorzsaához keverjük hozzá a szezámmagot, a liszthez pedig a vaníliás cukrot. Panírozzuk be a banánszeleteket. Forrósütőben a májat, vagy vaját, és süssünk benne ropogósra a tallérokat pár perc alatt. Érdemes egyszerre maximum 2-3 szelettel dolgozni, mivel a szezám-mag és cukor miatt nagyon hamar oda tudnak kapni a szeletek. Ha elkészültek, itassuk le róluk a felesleges zsiradékot.

Jó étvágyat kívánunk!

5775. Ijjár 5. | 2015. április 24.| a Dohány utcai körzet havilapja | Pesti Sólet

Zsinagógák a nagyvilágból – Győr

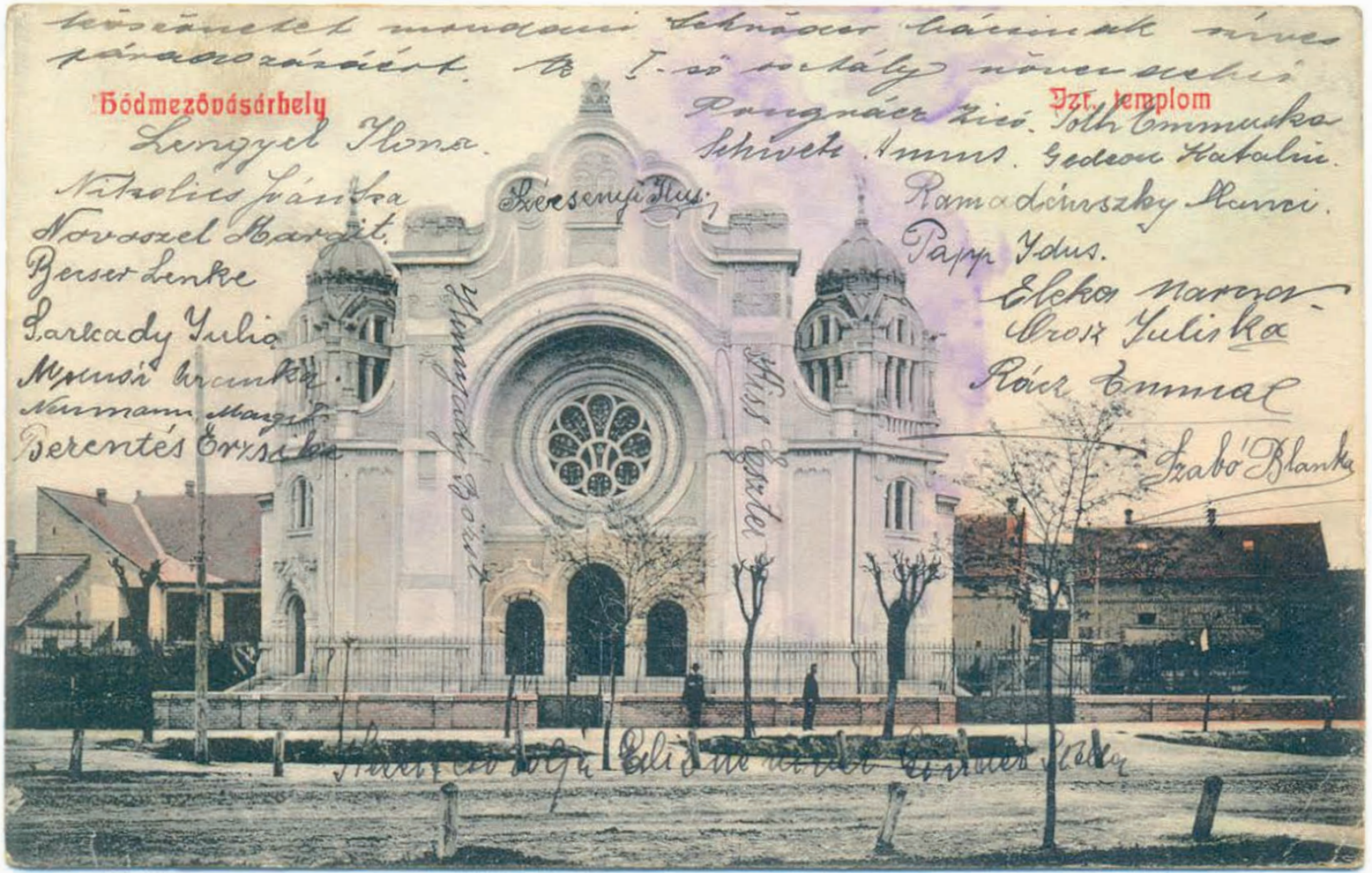
Képeslapok – képes történelem (XXXIX. rész)

Immár három éve, egy 1400 darabból álló magángyűjtemény segítségével járjuk be a világot, hónapról-hónapra bemutatunk egy-egy lapot, a hozzá tartozó ismeretekkel, érdekességekkel. A gyűjtemény az 1890-től 1945-ig megjelent, zsinagógákat ábrázoló, illetve a zsidósággal, a zsidó emberekkel, szokásokkal stb. foglalkozó lapokat tartalmazza.

Megerkeztünk legújabb helyszínünkre, a Csongrád megyében található Hódmezővásárhelyre. Ez a mezőváros az Alföld legnépesebb települései közé tartozik hosszú-hosszú ideje. Zsidók a korai évszázadokban is laktak a környéken, de hivatalos említés csak 1709-ből származik, ekkor az uradalmi földeken dolgozó zsidókról számol be egy okirat.

a helyzet. Lehetőséget kaptak a vándorló életmódot folytató zsidók, hogy letelepedhessenek a városban. A korábbi görög bolttulajdonosok mellett lassan megnyitották üzleteiket a zsidó kereskedők is. Természetesen az üzleti feltékenység, az „ismeretlenek” megjelenése nem mindig váltotta ki a már ott élők szimpátiáját. Többször megvádolták a zsidókat olyan dolgok-

Szintén találhatóak olyan dokumentumok ebből a korszakból, amelyek arról számolnak be, hogy kóser hús, bor értékesítésére is kaptak engedélyt. Valószínűsíthető a közösség erősödésével egyidejű a zsidó temető létrejötte is (Tuhutum utca). Az 1830-as évekre már mikve is működött, melyet nem zsidók is használhattak! 1844-től anyakönyvezést is folytatott a hitközség.

A XVIII.–XIX. századig zsidók főleg a mezőgazdaságban, mint földművesek, kereskedők, piaci kofák és pénzváltók voltak jelen. A bevándorlók a környező országokból érkező menekültekből, vagy nyugalmat keresőkből álltak. Cseh, német, lengyel zsidók alkották azokat, akik a mai Hódmezővásárhely első zsidó telepeseinek nevezhetők. A más területekről történő odavándorlás nem volt jelentős, és a „szokásos” zsidóellenesség sem tette a környéket túlzottan kedveltté, ám mindig akadt néhány potentát, aki próbált emberségesebben bánni a Tóra népével. II. József türelmi rendeletével valamicskét javult

kal, melyek nem voltak igazak, de alkalmasak voltak a további gyűlölet keltésére. Az 1800-as évek elejéig a vallásukat gyakorló zsidók lakásokon jöttek össze, sem hitközséggel, sem saját zsinagógával akkor még nem rendelkeztek. Néhány évtizeddel később azonban már annyira megnőtt a városban élő zsidók lélekszáma, hogy kihasználva az asszimilációs rendelkezéseket, a közösség megpróbált egybeforni és kialakítani egy szervezett vallási életet, hitközséget. Ezidőtájt azonban a katonai szolgálat és a különböző uralkodói adók is sújtották a közösség tagjait, melyet csak az 1800-as évek közepére szüntettek meg egy extra adó megfizetésével.

A zsinagóga építésének igénye is a korai 1820-as évekre tehető, azonban telekszerzési lehetőség csak az 1833-1834-es években valósulhatott meg. Az első imaház 1833-ban kezdett épülni egy földesúrtól adományozott telken. A rabbihelyettes feladatát a nyitrai származású Steiner Izrael, később (1840-es évek eleje) Grünhut Ábrahám rabbi vezette a közösséget. A város első zsidó iskolája 1844-ben nyitotta meg kapuit a diákok előtt. Az oktatás magyar nyelven folyt, de a zsidó vallási és a héber tantárgyak voltak a meghatározók.

Izsák Gábor

Dési János

Értelmi fogyatékosokkal együtt zsidó gyerekek életét is mentette a gyógypedagógus

A később jelentős gyógypedagógiai szaktekintélyé vált Essősy József 71 évvel ezelőtt a közeledő front elől nemcsak a rábízott 93 értelmileg súlyosan sérült imbecillis gyereket mentette meg, de kollegáival a közvetlen életveszélyt is kockáztatva, vállalta, hogy a Svéd Vöröskereszttel együttműködve, a sérültek közé rejt halálra ítélt és keresett zsidó gyerekeket és fiatalokat, akiket így megóvott kivégzéstől, a deportálástól.

Essősy a háború idején a kisújszállási gyógypedagógiai intézetben dolgozott. Az értelmileg sérült fiatalokkal foglalkozó bentlakásos intézet épületét 1944 októberében lefoglalták a németek. A front közeledte miatt haza nem küldhették a súlyosan sérült gyerekeket, magukra nem hagyhatták őket, így jobb híján Essősy és Zékány Iván kollegája elhatározta, hogy megpróbálja őket Budapestre vinni.

Kalandos gyalogúton indultak neki, miközben az oroszok elől menekülő katonák és civilek öntötték el az utakat. Tankok és lovaskocsik, teherautók és katonai szállítójárművek között botladozott a 93 beteg gyerek és a két tanár.

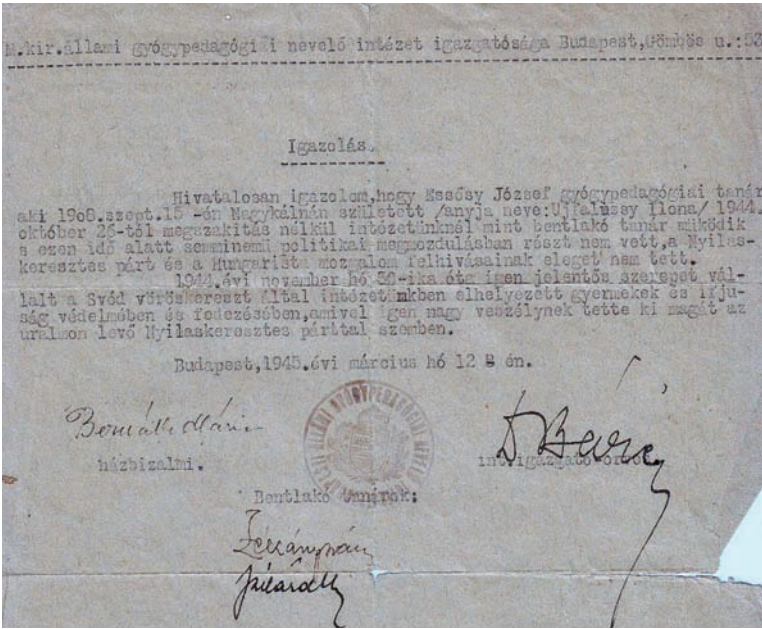
Ám észrevettek egy tehervonatot, amelyik ugyan nem állt meg nekik, de annyira lelassított, hogy a 93 gyereket sikeresen feldobálták az utolsó kocsira. Kálnál már az aláaknázott hídon keltek át. Az utasok leugráltak, ha felrobban a híd ne legyenek a szerelvényen, de a beteg gyerekekkel a tanárok még azt látták a kisebb kockázatnak, ha fent maradnak. A szerelvény napokig ment a front hullámszárával együtt ide-oda. Ennivalójuk már régen nem akadt. Mint Essősy később beszámolt róla, különösen borzalmasak a bombázások voltak, mert a szerelvényen lévő vasutasok ilyenkor legalább elszaladhattak a jó célpontot nyújtó kocsiktól távolabb, ha olyan helyen jártak, akkor egy bunkerban is meghúzhatták magukat. Ők azonban a sérült gyerekekkel sehová sem tudtak elbújni.

Hat nap közeli vándorlás után sikerült eljutniuk egy bombatámadás közepette Budafokra. Végre leszállhattak. Essősyék próbálták segítséget kérni, de azt a választ kapták, menjenek vissza oda, ahonnan jöttek. Ekkor határozták el, hogy megint nekivágnak és megpróbálkoznak bebocsátást nyerni Budán, az Alkotás utcai Gyógypedagógiai Intézetbe,

amelyet a neves gyógypedagógus dr. Bárczi Gusztáv vezetett.

1944. október 28-én irodájában Bárczi Gusztáv azt a kérdést tette fel két ifjú kollegájának, elvállalják-e a Svéd Vöröskereszt által beutalt zsidó gyermekek irányítását, elrejtését is.

Essősy szerényen csak annyit jegyzett fel erről: „Akkor nem kis dolog volt ilyesmit elvállalni, mégis, mindketten igent mondtunk”.

Kik voltak azok a relatíve szerencsések, akik itt bujkálhattak? Néhány történetet ismerünk. Kisteleki Denise azok közé tartozott, akik szintén itt rejtőztek. A Svéd Vöröskereszt 1945. márciusi „Kimentatásában” a 33. sorszám alatt szerepel. Kisteleki Denise ma is jól emlékszik a hetven éve történetekre. Őt édesanyja először a Kálvin téren egy olyan református otthonban próbálta elrejtteni, amely eredetileg állástalan cseléd lányok elszállásolására jött létre. Ám itt elég sokan próbálták meghúzni magukat, köztük katonaszökevények is, így ezt a helyet anyja nem tartotta biztonságosnak. Ezért innen átvitte egy svábhegyi szanatóriumba. Denise egy darabig itt igyekezett átvészelni a mind fékevesztettebb terrort. De

az intézmény vezetője egy idő után tartott attól, hogy lebuknak, ezért rábeszélte a kislányt, menjen át apósa – Bárczi Gusztáv - vezette Gyógypedagógiai Intézetbe.

Essősy visszaemlékezéseiben úgy ír erről a korszakról, „a nyilas uralom alatt sokat izgultunk, minden pillanatban a felkoncolás veszélye fenyegetett, a falakra kitett plakátokról is”, mert zsidókat bújtattak. Ennek ellenére a gyere-

ostrom kezdetekor a szuterénba kellett levonulniuk, rendes pince, óvóhely nem lévén. Ráadásul a mellettük lévő MOM gyárból átköltözött az épületbe egy német katonai parancsnokság.

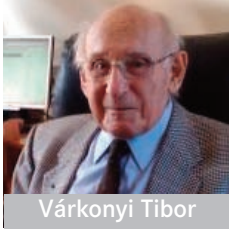
Ettől kezdve a Svéd Vöröskereszt által beutalt zsidó gyerekeket a folyosóra se nagyon merték kienedni, nehogy lebukjanak. Az értelmi fogyatékosok voltak, akik még mozoghattak, például a kübliket kivihették.

Az ostrom előrehaladtával a körülmények mind szörnyűbbek lettek, belövések, bombázások közepette sokáig a sötét szuterénban teltek a mindennapok. Az élelem is elfogyott, vízhez is egyre nehezebben jutottak.

Bár a legtöbb „vöröskeresztes” gyerek álnéven érkezett, lassan kiderült egymás előtt is, hogy ők mind üldözött zsidók, akik azért is rettegtek, hogy, mi történhetett hozzátartozóikkal.

A körülményekhez képest azonban szerencsésen átvészelték az ostrom napjait, mindenki túlélte a belövéseket és a bombázást, de még a nyilas razziákat is. A végig velük maradó pedagógusok tartották bennük a lelket, míg aztán február elején megérkeztek az oroszok.

„Velünk bujkált egy Frank Felicitas nevű leány, neki volt egyedül karórája. El is vették tőle rögtön” – emlékezik Kisteleki Denise. – De legalább az életünk megmaradt. Ráadásul, az oroszok hoztak enni, kaptunk tőlük krumplit. Nagyon féltünk, mi lesz velünk. Addig életünket féltettük, most meg az ártatlanságunkat. Fiatalabbnak hazudtuk magunkat, de csak röhögtek rajtunk, nem bántottak minket. És lassan szívárogni kezdtek értünk az életben maradt szülők is. Egyszer bekibált valaki, hogy „a Szegő igazgató úr lányáért jöttek”, mire mi irtózatosságot néztünk ki. Addig csak büdös zsidók voltunk, most meg már megint, mint régen, úgy szólítanak.

Várkonyi Tibor

Szerencsétlenség, hogy az egyik a miénk, s a hónap elején diadalát ülte Tapolcán az újnácik pártja, megszerezte első egyéni parlamenti képviselőjét. Nem nagy ügy, nyugtathatnánk magunkat, nem az első az Országgyűlésben, van belőle ott néhány, eggyel több, vagy kevesebb, nem a világ. Csakhogy a figyelmeztetés nem ennek szól, hanem annak, hogy kis hazánk Európában nincs egyedül. Félelmetes társa van, a mienkénél lélekszámában csaknem hatszoros Franciaország, amelynek ugyancsak harcias neonáci pártja, a Nemzeti Front elnök asszonyát, Marine Le Pent 2017-ben államfőként már az Élysée-palotában látja. Messze van, igaz, de annyi máris bizonyosnak látszik, hogy ez a hölgy úgy másfél esztendő múlva csakugyan ott lesz az elnökválasztás második fordulójában, a döntőben, ahogyan apja 1998-ban már jelen volt. Franciaország hagyományos demokrácia, akkor nem ijedt meg senki ettől a váratlan fordulattól. A Szocialista Párt habozás nélkül a mérsékelt jobboldali jelölt, ráadásul a rendíthetetlenül náciellenes Jacques Chirac mögé állt, aki lesöpörte Jean Marie Le Pent.

A történelmi visszatekintés akár itt meg is állhatna, ha manapság ugyancsak nincs nyugtalanító hasonlóság. Visszatekintve a távoli múltba, a második világháború idejére, a náci megszállások korszakára, akkor is két föld volt Európában, amely ha teljesen fönn tartás nélkül nem is, de csatlósó volt Hitler birodalmának. Szintén Franciaország és Magyarország. A nálunk akkor is négyszer-ötször nagyobb népességű államban, Horthyhoz hasonlóan egy ottani magas rangú katonatiszt, Philippe Pétain marsall szolgálta ki a horogkeresztes hadigépezetet, bábálla-mot bocsátott a megszállók rendelkezésére, elkezdődött ott is a zsidók deportálása. Színigaz, Pétain nem volt Szálasi, az arányok lényegesen mások voltak, Tőlünk hozzátételezőlegesen félmillió zsidót hurcoltak el, gyilkoltak meg a kon-

centrációs táborokban, Franciaországban nem egészen teljes adatok szerint 80 000-et. A mieinknek alig az ötödét, a népesség arányát tekintve véve, a különbség lényeges. De megint nem az alapvető kérdésről van szó. A demokratikus múlt-ról. Mégsem mellőzhető, aligha véletlen, hogy háromnegyed évszázad múltán ugyanaz a két állam küzd a neonácizmus föltámadási kísérletével, amely akkor is Európa szígyene volt. A jelenlegi gall földön a Nemzeti Front, Magyarországon a Jobbik és Vona Gábor gárdája.

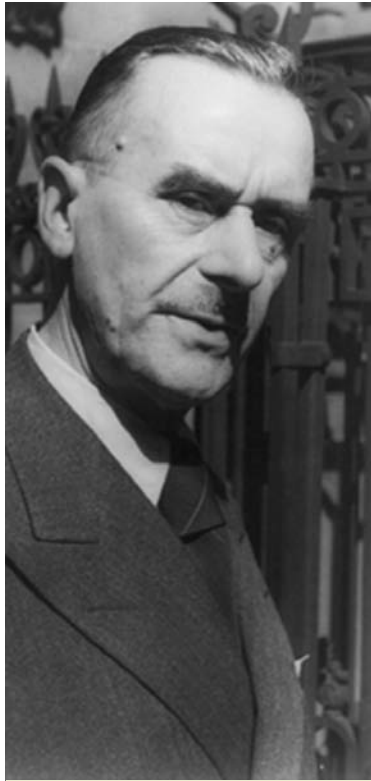

Marine Le Pen

A párhuzam itt akár meg is állhatna, ha ott is, itt is, a háttérben nem húzódnék meg a makacs, teljes egészében kiirthatatlan antiszemizmus. Fejtő Ferenc könyvében, a „Budapesttől Párizsig” című önéletrajzi tanulmányában, már az emigrációból, francia földről szármolt be arról, hogy odakünn is rákfeneként marta a társadalmat az antiszemita métegy. Az öreg Le Pen, a Nemzeti Front alapítója maga is könyörtelen antiszemita, amit manapság is nyíltan hirdet, hiszen fölevenítette azt a tézisé, amelynek hirdetéséért francia bíróság már ötször elítélte. Azt, a véleményét, hogy a holokauszt, többmillió áldozatával a második világháborúnak „csak jelentéktelen részlete” volt, és Pétain, Hitler csatlósá

„nemzeti hős”. De mert a világ, különösen az Európai Unió léte óta mégis más, a neonácik mindkét országban taktikát változtattak. Az öreg Le Pen leánya is, nálunk Vona Gábor és a Jobbik is. Mindketten tagadják, hogy a pártjuk antiszemita volna, hajlandók halvány történelmi kozmetikára is, mintha a jelenség soha nem is létezett volna. És mintha nem lenne jelen ma is. A Le Pen leány, a negyven éves Marine nem mondja magát filoszemitának, nem is hinné el róla senki, hiszen még hónapokkal ezelőtt is, akár az apja, maga is

Jobbik antiszemita párt, és egyes parlamenti képviselők fölszóalásaikban elég gyakran ma is ilyen szellemben nyilatkoznak, rendutasítás nélkül. A Duna-parti emlékeztető cipőket köpködő honatyájuk állítólag megkövette a méltatlankodókat, ennek azonban nyilvános jele nem volt, és ha a

Thomas Mann

Jobbik politikája csakugyan változott volna, az elnöke tétovázás nélkül kizárta volna a vétkest. És mindenki mást, aki hozzá hasonlóan álcázza magát. Szomorú, nagyon szomorú, hogy 2015 derekán Európában még ezzel kell változtatlanul küszködnünk. Kontinentális mértékben is, hiszen aligha véletlen jelenség, hogy a szélsőjobboldali pártok mindenütt Moszkva cimboraságát keresik. Azé a Moszkváét, amelynek állami politikájában az antiszemizmus ugyancsak kendőzetlenül van jelen. Az oroszok egész közel- és közép-keleti diplomáciai törekvése erre épül. Ha Thomas Mann élne még... És különösen, ha korunk Párizsára és Budapestjére pillantana...

A DOHÁNY KÖRZET MÁJUSI PROGRAMJA

Minden hétköznapi reggeli ima 7:30, esti ima 18:00 a Talmud-Tórában, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel ima 8:00, esti ima 18:00 a Talmud-Tórában. Minden szerda délután ultiklub 13:00-18:00 között.

- Május 1.** Esti ima a Dohányban 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában.
- Május 2.** Reggeli ima a Dohányban 9:30; Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 18:00. házigazda: Reichardt Sándor.
- Május 5.** Talmud-Tóra gyerekeknek a Talmud-Tórában 17:00; felkészítés betérésre a Talmud-Tórában 18:30.
- Május 6.** Lág Boajmer-party a templom hátsó udvarában hússütéssel, vendég: Neumark Zoltán zongoraművész. Kezds: 16:00.
- Május 7.** Felnőttoktatás az esti ima előtt 17:00-kor a Talmud-Tórában, téma: Az északi zsidó ország, Izrael.
- Május 8.** Esti ima a Dohányban 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában.
- Május 9.** Reggeli ima a Dohányban 9:30; Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 18:00.
- Május 12.** Talmud-Tóra gyerekeknek a Talmud-Tórában 17:00; felkészítés betérésre a Talmud-Tórában 18:30.
- Május 14.** Felnőttoktatás az esti ima előtt 17:00-kor a Talmud-Tórában, téma: A déli zsidó ország, Judea.
- Május 15.** Esti ima a Dohányban 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában.
- Május 16.** Reggeli ima a Dohányban 9:30; Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 19:00, házigazda: Rudas Dániel.
- Május 17.** Kulturális páholy a Goldmark-teremben: Lehet így is...; Fáy Béla filmje a zsidónegyedről, író-olvasó találkozó. Kezds 15:00.
- Május 19.** Talmud-Tóra gyerekeknek a Talmud-Tórában 17:00; felkészítés betérésre a Talmud-Tórában 18:30.
- Május 21.** Felnőttoktatás az esti ima előtt 17:00-kor a Talmud-Tórában, téma: Sovuajsz.
- Május 22.** Esti ima a Dohányban 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában.
- Május 23.** Sovuajsz első este, 18:00 a Dohányban.

Megújult a honlapunk!

Múlt héten megújult a Dohány utcai zsinagóga honlapja. Mostantól mind több napi aktuális hírt, programot olvashatnak majd a www.dohany-zsinagoga.hu oldalon.

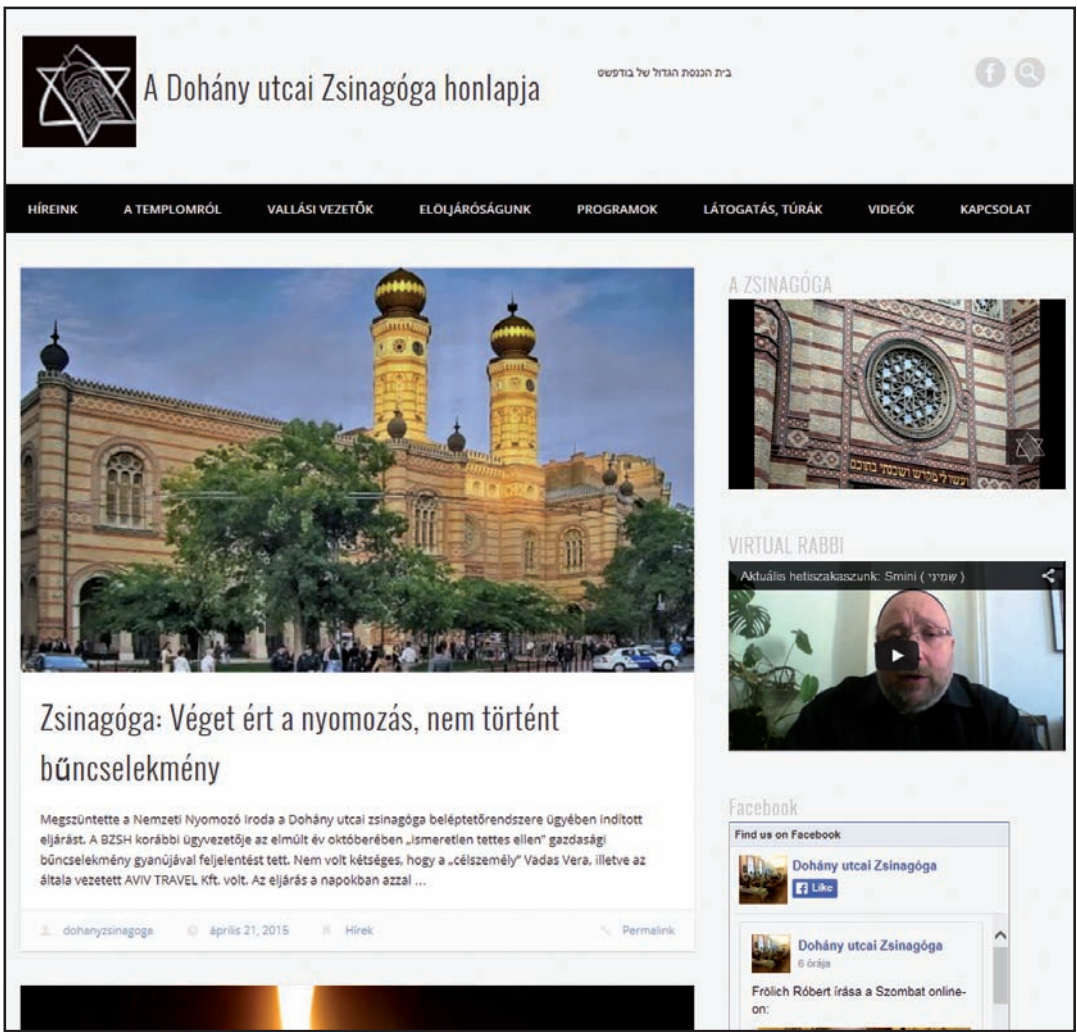
Kedvcsinálóként, a múlt hétvégi, Rabbiképzővel közös sáleszsüdeszről szóló beszámolót mi is átvettük. Olvassák, „lapozgassák” a honlapot legalább olyan szeretettel, érdeklődéssel, miként a Pesti Sólettel teszik. A körzet életét facebook oldalunkon is követhetik!

Közös salesüdesz a Rabbiképzővel

Legutóbbi szombat kimenetelét megelőző salesüdeszen, a Rabbiképző zsinagógájának közösségét láttuk vendégül a Dohány körzetben.

A kile tagjai Darvas István rabbi vezetésével érkeztek a Talmud Tórába, ahol együtt ünnepeltük a Sábész kimenetelét. A Talmud Tóra helység ezúttal (is) teljesen megtelt a két körzet tagjaival, akiknek a két közösség rabbija, Darvas István, és dr.Frölich Róbert tartott tóramagyarázatot az aktuális heti szakasról, valamint az abban felmerülő vallási kérdésekre is választ adtak.

(forrás: www.dohany-zsinagoga.hu)

Betelt a Jahrzeit-fal!

Egyrészt szomorú, másrészt viszont örömteli, hogy betelt mindkét tábla a Jahrzeit-falon. Szomorú, hiszen azt jelenti, sok-sok eltávozott szerettünkre kell emlékezni. Örömteli, mert bizonyítja, hogy jó ötlet volt, illetve így sokan állíthattak emléket elhunyt hozzátartozóiknak. A körzet vezetése a jelentős igényt figyelembe véve úgy döntött, hamarosan egy újabb táblát állít a Dohány utcai zsinagógában.

Egy százalék a Dohányért

Az Alapítvány a budapesti Dohány utcai zsinagógáért köszöni az elmúlt évi segítséget. Idén is számítunk előző évi támogatóink hozzájárulására, és reméljük újak is csatlakoznak hozzájuk. Adományokat a körzet kulturális programjaira és egyéb rendezvényekre fordítjuk.

Adószámunk: 18005127-2-42

A múltunkra büszkék lehetünk, a jövőnket építsük együtt!

Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke kezdeményezésére Tetteink minősítsenek! címmel különleges szobrok és életek mutatkoztak be április 13-án (hétfőn), a Dohány utcai zsinagóga előtt, a Mazsihisz 1%-os kampányának ünnepélyes indításaként.

A kiállítás, amely május 20-áig tekinthető meg, az elmúlt évszázad világhírű magyar zsidó tudósainak, művészeinek és közéleti személyiségeinek állít emléket, azzal a céllal, hogy minél szélesebb körben megismerhessék azokat, akikre tetteik, felfedezéseik, műveik, eredményeik miatt a mai napig minden magyar okkal büszke. A „szoborpark” arra is szeretné felhívni a figyelmet, hogy a hazai zsidóság az elmúlt évszázadok során – a magyarság szerves részeként – rengeteget tett Magyarország jó hírnevéért, tudományos, művészeti és sportéletéért.

Fotók: Vámos Róbert

A szobrok, és leleplezőik:

- Komor Marcell** (építész, a nemzeti szecessziós irányzat nagy alakja) - **Fegyverneky Sándor** (építésmérnök, volt országos főépítész).
- Petschauer Attila** (olimpiai bajnok kardvívó) - **Deutsch Tamás** (az MTK elnöke, Európai Parlament képviselő).
- Pulitzer József** (lapkiadó, a legrangosabb újságírói díj alapítója) - **Vince Mátyás** (újságíró, az MTI volt elnöke).
- Radnóti Miklós** (író) - **Balázsovits Lajos** (színész, rendező, érdemes művész).
- Szerb Antal** (író) - **Ungvári Tamás** (író, műfordító, kritikus, a MTA doktora).
- Rejtő Jenő** (író) - **Frölich Róbert** (Dohány utcai zsinagóga főrabbi).
- Richter Gedeon** (gyógyszerész, a magyar gyógyszeripar megteremtője) - **Vizi E. Szilveszter** (orvos, egyetemi tanár, a MTA tagja, korábbi elnöke).
- Weisz Manfréd** (iparmágnás, filantróp) - **Bojár Gábor** (fizikus, a Graphisoft elnöke).
- Vázsonyi Vilmos** (ügyvéd, igazságügy-miniszter, politikus) - **Vattamány Zsolt** (Erzsébetváros polgármestere).
- Harry Houdini** (illuzionista, bűvész, szabaduló művész) - **Vida László** (konzul – Magyarország Ungvári főkonzulátusa).

